

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. šek. rač. 11.153. Telefon 3112

Novi predpisi stanovskih častnih razsodišč za članstvo JUU

Stremeti moramo za notranje čim bolj zdravim učiteljstvom. — Razsodišča naj bodo vzgojna sredstva organizacije. — Potreben je prepoved in vzgoja članstva. — Moralni temelji stanu.

Ideja sloga je za nas program, ki vsebuje vse attribute za zdravo družabno življenje učiteljskega stanu pri šolskem in javnem delu.

Vse moči je treba posvetiti dvigu moralnih vrednot in utrjevanju etičnih osnov, ki so: spoštovanje resnice, pravičnosti in poštenja, poglobljanje pravega tovarištva in pravega službenega in starostnega odnosa, vsestranska strpnost, dvigovanje stanovske in službene morale, utrjevanje potrebne stanovske discipline in reda, dvigovanje ugleda stanu in stanovskega dela za notranjo konsolidacijo in moč stanu.

Te vrednote moramo bazirati na članski zavesti: da je vsak posameznik odgovoren za svoje delo celokupnemu stanu.

Po tem je dolžan vsak član spoštovati in zahtevati spoštovanje teh načel v javnem življenju in pri reševanju vseh javnih vprašanj.

»Deklaracija o smeri stanovske politike JUU« sprejeta v avgustu 1935 na glavni skupščini JUU v Sarajevu.

Glavna skupščina JUU v Sarajevu je z gornjo točko posebno naglasila, da hoče JUU vzgajati notranje zdravo in krepko učiteljstvo. Pokazala je odločno smer, ki naj ne velja samo za prepoved učiteljskih vrst, temveč predvsem za vso javnost in vodilne osebnosti v javnosti, ako hočemo priti iz današnjih nezdružljivih razmer v zdravo ozračje. Učiteljstvo se ni bala jasno pogledati resnici v oči, ni ga oplašila misel, da se bo morda tudi ta deklaracija izrabila v demagoške namene, kakor se je izrabilo že marsikaj dobrega.

Organizacija mora storiti vse, da dvigne etične in moralne vrednote članstva, ker le na podlagi tega je mogoča v današnjih težkih razmerah uspešna borba vsakega poedince v javnosti in na podlagi tega bo mogoče vzdržati v celoti ravno stanovsko linijo.

Stremeti moramo predvsem za notranje čim bolj zdravim učiteljstvom! Zato je naša dolžnost, da skušamo v stanu povsem realizirati sprejeta načela v zgoraj citiranem pasusu »Deklaracije«.

Sami moramo skrbeti za to, da se dvigne službeni in stanovska morala, ki se danes tako kruto ubija in ruši, gazi in ponižuje, in je to tudi naša dolžnost in predvsem naš interes. Zboljšati je treba tudi lastne vrste in jih prečistiti, ako hočemo, da bo ostalo učiteljstvo službeno in moralno zdravo in na višini in da bo vzgojeno tako, da bo tudi vsak poedini član sposoben za zdravo borbo in delo.

Tu naša intenzivno delo na konkretni osnovi izvajanja deklaracijskih načel s pomočjo novega »Poslovnika za stanovska častna razsodišča JUU«. Na tej osnovi se mora izvršiti najširša akcija vzgoje članstva z ozirom na skupne potrebe stanu, ker hočemo obvarovati zdrava stanovska načela pri vsakem poedincu in pri vsaki organizacijski enotici.

Sreska društva JUU prevzamejo s tem veliko in velepomembno nalogo.

Sedanji poslovnik za stanovska častna razsodišča ima te vrline: Razsodišče v organizaciji je popolnoma ločeno od odbora in se je s tem dala možnost za popolno neodvisnost in objektivnost. Točno so določeni prestopki, katerih odprava je potrebna za moralno ozdravljenje in notranjo utrditev stanu in organizacije in za njeno pravilno poslovanje. Kazni imajo svojo gradacijo in s tem vzgojen pomen ter je izvedeno sojenje na temelju modernih načel sodstva.

Stanovska častna razsodišča pa ne smejo postati policijski disciplinski forum, ona ne smejo postati strahovalno sredstvo za učiteljstvo. Disciplino učiteljstva je treba graditi v prvi vrsti na notranjo zavest in na čut odgovornosti, ne pa na strah pred razsodiščem. Razsodišča morajo biti častna ustanova za samovzgojo in dvigovanje notranjih vrednot učiteljskega stanu ter za pošteno priznanje in poravnava zmotnih prestopkov, kakor se ti poravnava med brati, prijatelji in poštenjaki. Le v ponovnih in zlonamernih primerih naj pomagajo stanovska častna razsodišča izčistiti tudi ono, kar ne spada v pošteno učiteljsko družbo in naš stan ter naj se potom stanovskih častnih razsodišč iztrebi iz naših vrst — gniloba.

Glavna skupščina JUU je v Sarajevu avgusta 1935 sprejela iz gornjih razlogov sledeči

POSLOVNIK

stanovskega - častnega razsodišča Jugoslov. učiteljskega združenja.

Naloga.

Čl. 1. V svrhu razsodbe prestopkov in sporov med člani JUU in v svrhu njihovega pomirjenja se osnujejo pri sreskih društvih, banovinskih sekcijah in pri izvršnem odboru

JUU stanovska častna razsodišča, ki jim je odrejen delokrog in pristojnost s pravili, a podrobnejše določbe s tem »Poslovnikom stanovskega častnega razsodišča JUU.«

Vrste.

Čl. 2. Razsodišča so sreska, banovinska in glavno.

Člani.

Čl. 3. Sestava stanovskih, častnih razsodišč:

a) Skupščine sreskih učiteljskih društev, banovinskih sekcij in glavna skupščina volijo vsaka po svoj delokrog za vsako poslovno leto po dva člana in za vsakega po enega namestnika. Izvoljeni člani so sodniki stanovskega častnega razsodišča.

b) Skupščine sreskih učiteljskih društev, banovinskih sekcij in glavna skupščina volijo za vsako poslovno leto po tri do pet članov, ki naj bodo predsedniki stanovskih častnih razsodišč. Za vsako razsodbo se določi z žrebom samo po eden od izvoljenih predsednikov za predsednika pri dotičnem sojenju. Volitev z žrebom vrše predsednik upravnega odbora, en član in tajnik, ki vodi zapisnik.

c) Istočasno z izvolitvijo sodnikov in predsednika častnega razsodišča se voli še en član, kakor tudi njegov namestnik, ki je za to poslovno leto stalni zapisnikar stanovskega častnega razsodišča brez pravice glasovanja.

d) Vsaka nasprotna stranka imenuje po enega zastopnika, ki pride v stanovsko razsodišče kot zagovornik brez glasovalne pravice. Prizadeti stranki se moreta poleg zagovornika braniti tudi sami.

Odbor sreskega društva, sekcije, odnosno izvršnega odbora obvešča osebe, ki so v sporu, o osebni sestavi razsodišča pred prvo razpravo. Iz važnih razlogov smejo osebe, ki so v sporu osporiti sodnika in predsednika razsodišča. To morajo, tekom treh dni po pismenem obvestilu o osebni sestavi razsodišča, utemeljeno javiti pismenim potom odboru pristojne organizacijske instance, katere razsodišče presoja ta primer. Predsedstvo pristojne organizacijske instance, (predsednik, podpredsednik in tajnik) sklepa skupno z izvoljenim predsednikom in sodniki o upravičenosti pritožbe. V tem primeru ne prisostvuje sklepanju prizadeti predsednik, odnosno sodnik. V primeru upravičenosti se pozove v razsodišče namestnik, ali pa se z žrebom izvoli drugi iz liste predsednikov. Proti temu ni ugovora.

Preiskavo vodi član stanovskega častnega razsodišča, ki ga za vsak primer izvoli razsodišče iz svoje sredine. Člani JUU in vse organizacijske instance se morajo odzvati in dostaviti ves zahtevani material, ki je sodišču potreben radi objektivnega presojanja.

Postopek razsodišča se mora dovršiti najdelj tekom enega meseca po sporočilu obtožnemu; Za prizivne instance velja rok 15 dni. Edino v izjemnih in upravičenih primerih morejo organizacijske instance ta rok podaljšati še največ na mesec dni, kar se pa mora v zapisniku razsodišča ugotoviti.

Kompetenca razsodišča.

Čl. 4. Za sojenje je pristojno ono stanovsko častno razsodišče na katerega teritoriju se je izvršil prestopok.

Spori se morajo prijaviti stanovskemu častnemu razsodišču najnižje instance; edino v upravičenih primerih vodi preiskavo in izreka razsodbo v prvi instanci sodišče druge stopnje. O tem sklepa predhodno organizacijski odbor druge stopnje. Prestopke organizacijskih funkcionarjev razsojajo stanovska razsodišča višje stopnje.

Prestopki članov JUU.

Čl. 5. Stanovska častna razsodišča razsojajo v naslednjih zadevah:

a) Delovanje proti načelom in smotrom organizacije, predvidenim v pravilih in ostalih odredbah, kot:

1. rušenje ugleda organizacije,
2. delo, ki vpliva, da korporacije in pristojni faktorji podcenjujejo in omalovažujejo strokovno mišljenje, skupne zahteve in zaščito interesov učiteljstva,
3. povzročitev krivične premestitve nekoga, ali pomoč pri tem,
4. vplivanje, da se nekdo premesti iz strankarskih pobud,
5. izkoriščanje vplivnih osebnosti, korporacij in politične konjunktore na škodo organizacije in članov,
6. Izlaganje organizacijskih instanc preziru.

b) Vprašanja osebnega in stanovskega poštenja in časti.

1. Nedostojen in netovariški napad proti lastnim tovarišem.

2. Okrnjenje ugleda svojih tovarišev.

3. Povzročitev zmede, prepira in nesoglasij med tovariši.

4. Postopek v privatnem življenju, ki je na škodo stanovskega in organizacijskega ugleda.

c) Kršitev stanovske discipline, potvarjanje dejstev, nekorektnost članov, delegatov in funkcionarjev: klevetanje in podtikanje.

1. Osebnost žalitve.

2. Sabotaža organizacijskih sklepov.

3. Izdajanje organizacijskih zadev na škodo organizacije ali na škodo svojih tovarišev.

č) Zlonamerno tolmačenje ali kršitev organizacijskih načel in odredb, nepravilno ali nepravilno poslovanje od strani odbora in posameznih funkcionarjev odbora:

1. Pristrana in nevestna vršitev funkcije v organizaciji.

2. Izsiljevanje in sprejemanje posebnih nepredvidenih nagrad od prizadetih oseb za posle, ki se morajo vršiti po organizacijskih dolžnostih.

3. Zlorabljanje funkcije v organizaciji v osebne svrhe.

4. Razpisno zapravljanje organizacijskih sredstev.

5. Odrekanje zaščite članstvu.

6. Kršenje dolžnosti predvidenih v pravilih in drugih organizacijskih odredbah.

d) Ostali nepredvideni prestopki, za katere sodišče prizna, da spadajo v njegovo kompetenco.

Obtožba članov JUU.

Čl. 6. Tožitelj je lahko vsak član JUU in vsaka organizacijska instance. Vložiti mora pismeno tožbo z navedbo zadeve, ki je povzročila spor, opremljeno z dokazi za to.

Odbor kompetentne instance mora pokreniti vse, da se čimprej sestavi razsodišče, kateremu odda prijavo in vse dopise. Predsednik razsodišča obvešča prizadete stranke s prepisom prijave, zahteva od njih, da v odrejenem roku določijo svoje zastopnike, pripravijo obrambo in dokaze. Predsednik stanovskega častnega razsodišča sklicuje seje in vodi razpravo. Ako katera stranka brez upravičenega razloga ni zastopana, sklepa razsodišče brez nje.

Odtegnitev razsodišču.

Čl. 7. Ako član odkloni poziv pred razsodišče, sme razsodišče sklepati o izključitvi tega člana iz članstva JUU. Ta sklep se z utemeljitvijo vred odda pristojnemu društvu na znanje in črtanje iz članstva.

Ako kateri član izstopi iz organizacije tedaj, ko sprejme poziv pred stanovsko častno razsodišče, se postopa z njim tako, kot da je odklonil poziv pred razsodiščem.

Ako kateri član zakrivi težji prestopok in izstopi iz združenja pred pozivom pred razsodiščem, se pozove pred razsodiščem. Ako odkloni poziv mu razsodišče postavi branitelja in sodi v njegovi odsotnosti. Razsodba ostane pravomočna, ako se, odnosno kadar se ta član javi za včlanjenje v JUU.

Člana, ki se ne pokori razsodbi izključuje razsodišče iz združenja.

Postopek.

Predsednik stanovskega častnega razsodišča poziva prizadete stranke pismenim potom, da doprinesejo dokaze in dovejejo priče na razpravo.

Zapisnik o razpravi overovlja razsodišče s podpismi vseh članov na seji.

Nasprotni stranki imata pravico pregleda aktov o njiu spornem predmetu, izvzemši zapisnika o konferenci razsodnikov, ki se vodi tajno in ji ne smejo prisostvovati prizadete stranke, niti njih zastopniki in priče.

Glavna razprava se odredi šele tedaj, ko je predmet popolnoma preiskan in ni več predlogov k dokaznemu materialu prizadetih strank. V primeru, da razsodišče ugotovi, da obstaja namera zavlačevanja postopka ima predsednik pravico zaključiti dokazovanje.

Priče potrjujejo svoje navedbe s tem, da dajo predsedniku častno besedo, kar se zabeleži v zapisniku. Za resničnost izpovedi odgovarjajo priče osebno razsodišču.

VSEBINA:

Novi predpisi stanovskih, častnih razsodišč za članstvo JUU.

Odgovori na napade na učiteljstvo in JUU. Zaščita članstva.

Izjava ministra prosvete v prosvetnem svetu.

Važna ugotovitev.

Vprašanje nadaljnje učiteljske izobrazbe. Učiteljsko društvo — krstni boter.

LISTEK: Tovarišu Vendelinu Sadarju v spomin. — Meditacija.

Osebnost zadeve. — Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Učiteljski pravnik. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor JUU. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

Vabilo k XXXIII. rednemu običnemu zboru.

Razprava se vrši po postopku običajnem za preiskave. Vsi akti in izjave se uporabljajo izključno za interne potrebe organizacije in se ne smejo smatrati javnim.

Glasovanje je tajno. Vršiti se pismenim potom, posebej o prestopku in kazni. Glasuje tudi predsednik. Izid glasovanja se zabeleži v zapisniku.

Disciplinska sredstva.

Čl. 9. Stanovska častna razsodišča izrekajo za navedene prestopke in zaradi satisfakcije žaljenemu naslednje kazni:

ustni ali pismeni opomin, ustni ali pismeni ukor, izguba funkcije v organizaciji za določen čas ali stalno,

pogojna izključitev od zborovanj ali skupščin za določen čas,

pogojna izključitev iz članstva JUU, izključitev iz članstva JUU za določen čas, stalna izključitev iz članstva JUU.

Katera od navedenih kazni se uporabi, zavisi od svobodne presoje razsodišča. Pri presoji vzame razsodišče v obzir vse obtežilne in olajševalne okoliščine, a še posebej pazi na to, ali je član prvič pred častnim razsodiščem, ali je bil že prej.

Razsodba.

Čl. 10. Razsodba z razlogi se dostavi prizadetim strankam pismeno. V njej se navede kdo plača stroške za postopek, o čemer mora razsodišče sklepati na osnovi predlogov vseh zastopnikov prizadetih strank.

Razsodba se vnese v knjigo razsodb, ki se zaupno vodi pri vsaki organizacijski enotici. Razsodbe stanovskih častnih razsodišč izvrše pristojni upravni odbori, odnosno organizacijske instance odborov.

Vse krivde zastarajo po treh letih.

Priziv.

Čl. 11. Pritožba proti sklepom razsodišča se dostavlja tekom 15 dni po priobčenju razsodbe in to banovinskemu razsodišču, ako je v prvi stopnji razsodilo sresko razsodišče, glavnemu razsodišču, ako je v prvi stopnji sodilo banovinsko razsodišče in glavnemu odboru, ako je v prvi stopnji razsojalo glavno razsodišče JUU.

Sklep sodišča kateremu je prijavljena pritožba je polnopraven in izvršen.

Za sojenje na višjih stopnjah smejo prizadete stranke imenovati nove zastopnike na sedežu sodišča.

Po dovršenem postopku vrne razsodišče preiskovalni material, a akte z zapisniki hrani upravni odbor edinice, katere sodišče je sodilo.

Evidenca.

Čl. 12. Na skupščinah sreskih društev, banovinskih sekcij in na glavni skupščini je treba navesti v poročilu pregled primerov o katerih je sklepalo stanovsko častno razsodišče, o prestopkih in sklepih, ki so bili sprejeti za izboljšanje in odstranitev prestopkov.

Prehodne določbe.

Čl. 13. Dokler se ne izmenjajo pravila JUU z dne 22. avgusta 1930 odobrena pod O. N. br. 37035 od 14. maja 1931 poslujejo po tem poslovniku častna razsodišča predvidena v čl. 40 pravil JUU.

Ta poslovnik stopi v veljavo čim ga odobri glavni odbor JUU.

Skupščina JUU v Sarajevu je pooblastila glavni odbor JUU za končno redakcijo »Poslovnika za stanovska - častna razsodišča«. Ta je sprejel gornji Poslovnik na svoji seji 30. in 31. dec. 1935 ter so s tem stopili za vse članstvo in organizacijske edince v veljavo vsi členi tega poslovnika izvzemši čl. 3. Ta člen stopi v veljavo šele po odobritvi novih Pravil JUU, do takrat pa poslujejo po določbah tega Poslovnika razsodišča sestavljena v zmislu čl. 40 sedanjih pravil JUU.